



# Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

## Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Waclaw  
Nazwisko: Dunaj  
Miejsce urodzenia: Kraków  
Data urodzenia: 11-11-1928  
Imię ojca: Józef  
Imię matki: Genowefa  
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

| Opis materiałów   | Stan zachowania                                   | Uwagi |
|---|---|-------|
| <p>Akta kontrolno-śledcze przeciwko Waclawowi Dunajowi ps. "Płotka" i innym osobom związanym z antykomunistycznym oddziałem Mariana Surówki. Oddział ten miał niepodległościowy charakter, natomiast władze bezpieczeństwa robiły wszystko, aby przedstawić go jako oddział o charakterze stricte kryminalnym. Przeczyły temu niezwykle wysokie wyroki osadzonych. Dunaj podczas okupacji był żołnierzem Armii Krajowej. Z tej działalności ujawnił się 15.10.1945. Po ujawnieniu nadał posiadał broń. W lutym 1947 roku wspólnie z Marianem Surówką zorganizował podziemną organizację, której członkowie w całości rekrutowali się z uczniów gimnazjum przy ul. Straszewskiego w Krakowie. Część spośród nich ponadto służyła podczas II wojny światowej w Armii Krajowej. Terenem działania organizacji był powiat krakowski. Oddział został rozbity 18.07.1947 przez KMMO w Krakowie. Dunaj został wtedy zatrzymany i osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie; przeprowadzono rewizję osobistą. Akt oskarżenia sporządził 19.08.1947 oficer śledczy WUBP w Krakowie Ignacy Wilczak. Dunaj został oskarżony o przynależność do antykomunistycznego oddziału, którego był współorganizatorem, udział w jego akcjach oraz posiadanie broni. Sprawa została przekazana 21.08.1947 do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie, a następnie 01.09.1947 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Materiały zostały złożone 25.08.1947 w Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 1451/I. Przerejestrowane 26.01.1968 do nr 325/III.</p> | <p>Akta o sygn. IPN Kr 07/281 t. 2 (325/III).</p> |       |

Sprawa przed WSR w Krakowie przeciwko  
Wacławowi Dunajowi i innym osobom związanym z  
antykomunistycznym oddziałem Mariana Surówki.  
Rozprawa Główna odbyła się 04-05.09.1947. Sąd  
orzekał w składzie: przewodniczący - por. Władysław  
Sieracki; ławnicy - kpr. Kazimierz Grzybowski, kpr.  
Stefan Leciejewski. Wyrokiem z 05.09.1947 Dunaj  
został skazany za przynależność do podziemnego  
oddziału, udział w jego akcjach oraz posiadanie broni  
na łączną karę śmierci. Postanowieniem NSW z  
07.10.1947 kara ta została złagodzona na dożywocie,  
natomiast 22.11.1953 WSR w Krakowie złagodził  
karę do 12 lat więzienia. Osadzony 29.11.1947 w  
Więzieniu w Sztumie, 30.06.1955 przeniesiony do  
Więzienia Rozdzielczego Sosnowiec-Radocha, a  
następnie 06.07.1955 do OPW w Knurowie. W dniu  
30.01.1956 przeniesiony do Więzienia w Gliwicach.  
Sąd Wojewódzki w Krakowie 11.06.1956 na  
podstawie amnestii wydał postanowienie o obniżeniu  
kary do 8 lat więzienia, a 23.08.1956 postanowienie o  
zwolnieniu. Zwolniony obligatoryjnie 30.08.1956.

Akta o sygn. IPN Kr 110/1686 t. 1-2 (Sr 1092/47).

Właściwy obraz rzeczywistej działalności Dunaja i  
jego organizacji daje dopiero uzasadnienie  
postanowienia Sądu Wojewódzkiego z 07.10.1996  
roku o unieważnieniu wyroku z 05.09.1947:  
"Okoliczności sprawy wskazują, że wszyscy skazani  
stworzyli grupę, której celem była walka z  
ówczesnym ustrojem. Grupa powstała na bazie  
harcerstwa, a wcześniej wszyscy skazani byli  
członkami grupy "Ognia" i współpracując z nią,  
gromadzili broń i pieniądze, konieczne dla organizacji  
na wypadek wybuchu III wojny światowej (...).  
Rabunki były dokonywane na osobach, które  
sprzyjały ówczesnym władzom".

Wacław Dunaj ps. „Płotka” występuje w materiałach  
Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Akademia”, jako  
ujawniony żołnierz Armii Krajowej. Był żołnierzem  
Zgrupowania „Żelbet”, w którym pełnił funkcję  
strzelca. W ramach SO "Akademia" w latach  
1945-1969 rozpracowywano osoby związane z AK i  
innymi organizacjami niepodległościowymi na terenie  
woj. krakowskiego.

Akta o sygn. IPN Kr 075/18 (29/OB) t. 33.

s. 81

Charakterystyka nr 220 dot. niepodległościowego  
oddziału Mariana Surówki. Został on utworzony w  
lutym 1947 przez Mariana Surówkę, natomiast jego  
współtwórcą był Wacław Dunaj ps. "Płotka". Była to  
grupa złożona z uczniów gimnazjum przy ul.  
Straszewskiego w Krakowie, harcerzy, jednocześnie  
byłych współpracowników Józefa Kurasia "Ognia".  
Ich akcje były wymierzone przeciwko osobom  
sprzyjającym komunistycznym władzom, a ich celem  
było gromadzenie funduszy i broni na wypadek  
wybuchu III wojny światowej. Terenem ich działania  
był powiat krakowski. Oddział został rozbity przez  
KMMO w Krakowie 18.07.1947 podczas nieudanej  
akcji, dwóm osobom: dowódcy - Marianowi Surówce  
oraz Józefowi Badowskiemu udało się zbiec.  
Surówka został ujęty 03.08.1949, natomiast  
Badowski ukrywał się pod zmienionym nazwiskiem  
aż do maja 1956 roku, kiedy ujawnił się ze swojej  
działalności. Akta zawierają kwestionariusz osobowy  
Dunaja, który występuje jako żołnierz AK, ujawniony  
15.10.1945. Podczas ujawnienia nie zdał broni, co  
samo w sobie stanowiło przestępstwo w świetle  
komunistycznego prawa. Od lutego 1947 żołnierz  
oddziału Surówki, biorący aktywny udział w jej  
akcjach. Zatrzymany 18.07.1947 podczas likwidacji  
oddziału przez milicję i skazany wyrokiem WSR w  
Krakowie początkowo na karę śmierci, zamienioną na  
podstawie amnestii na 12 lat więzienia.

Akta o sygn. IPN Kr 074/219 (220/X).